

EMBASSY OF THE UNITED STATES
KYIV, UKRAINE

УКРАЇНЬКА
ГЕЛЬСІНСЬКА
СПІЛКА З ПРАВ
ЛЮДИНИ

**ПРАКТИКА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВ ПРЕДСТАВНИКІВ ЛГБТКІ-СПІЛЬНОТИ У
ДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ ТА ІНШИХ БЕЗПЕКОВИХ ІНСТИТУЦІЙ У МІСЦЕВИХ
ГРОМАДАХ**

КИЇВ – ХАРКІВ - ЗАПОРІЖЖЯ – КРИВИЙ РІГ

(зведені результати пілотного польового моніторингу)

2019

Практика реалізації прав представників ЛГБТКІ-спільноти у діяльності поліції та інших безпекових інституцій у місцевих громадах. Київ – Харків – Запоріжжя – Кривий Ріг (зведені результати пілотного польового моніторингу) [Аналітичний звіт дослідження] / проф. А.Галай.– К.: Українська Гельсінська спілка з прав людини, 2019.– 15 с.

Розробка містить результати пілотування перших в Україні моніторингів реалізації прав представників ЛГБТКІ-спільноти у діяльності поліції та інших безпекових інституцій у місцевих громадах.

Пілотні моніторинги проведені у червні-липні 2019 року експертами Української Гельсінської спілки з прав людини у межах проекту «Протидія радикалізму і популізму, захист прав ЛГБТКІ спільноти, організацій та ініціативних груп, що працюють в сфері захисту прав ЛГБТКІ і протидії дискримінації, засобами освітніх та адвокаційних заходів».

Монітори:

Андрій Кравчук, експерт правозахисного ЛГБТ Центру «Наш світ» – дослідження у Києві та Запоріжжі.

Тарас Щербатюк, голова громадської організації «Черкаський правозахисний центр» – дослідження у Харкові та Кривому Розі.

Упорядник:

Андрій Галай, координатор Місцевого індексу прав людини Української Гельсінської спілки з прав людини.

Керівник проекту:

Максим Петров, Українська Гельсінська спілка з прав людини.

Вступ

Розділ 1. Методологія дослідження	4
Розділ 2. Результати моніторингу	8
Розділ 3. Загальні рекомендації за результатами моніторингів	14

Методологія дослідження

Причини і технічне завдання з розробки моніторингу

За останні кілька років в Україні фіксується збільшення підтримки молоддю націоналістичних організацій і рухів, які пропагують насильство, нетерпимість і ксенофобію. Останніми роками було проведено серію нападів на феміністичні та ЛГБТ-заходи в Києві, Ужгороді, Львові та Маріуполі. Окрім того були здійснені акти насилля щодо учасників мирних акцій. Організатори і учасники даних заходів досить часто виявляються не готовими до агресії та ігнорують базові вимоги з фізичної та інформаційної безпеки.

Дослідження правозахисного ЛГБТ Центру «Наш світ» у 2018 році відзначило як деякі позитивні кроки поліції, як наприклад підтримку правопросвітніх акцій серед учнівської молоді щодо попередження шкільного булінгу за різними ознаками (серед яких – і за ознакою сексуальної орієнтації), так і системно негативні підходи до реального захисту прав представників ЛГБТКІ-спільноти. Так, було наведено приклади пасивності поліції під час охорони публічних заходів представників ЛГБТКІ (зокрема у Чернівцях, Ужгороді та Вінниці, на противагу чітким і вдалим діям у Києві, Кривому Розі та Одесі), ігноруються ознаки гомофобії/трансфобії при розслідуванні злочинів на ґрунті ненависті, міграційною службою послідовно відхиляються заяви про надання статусу біженця шукачам притулку, яких переслідують через їхню належність до ЛГБТКІ-спільноти та ЛГБТКІ-руху у них на батьківщині.

За результатами вивчення міжнародного досвіду актуальними для України та визнаними у світі ключовими політиками органів правопорядку щодо протидії злочинам на ґрунті ненависті за ознакою СОП визначено:

1. Підвищення рівня обізнаності та спроможності боротися зі злочинами ненависті до ЛГБТКІ. Мова йде про обізнаність усього суспільства, проте особливу увагу слід приділяти освіті поліції і представників державного апарату загалом.

2. Ефективне реагування на заяви про такі злочини та психологічна, медична й юридична підтримка їхніх жертв. Від поліції очікується створення безпечного і довірчого середовища, гарантування поваги та належної підтримки потерпілим від злочинів на ненависті.

3. Покращений моніторинг та надійний збір даних про злочини ненависті щодо ЛГБТКІ-спільноти. Поліцейська статистика має включати кількість повідомлень і остаточних кваліфікацій про такі мотиви злочинів, кількість і персональну характеристику агресорів та їхніх жертв, кримінологічний аналіз мотивів та інших ознак таких злочинів. Всі ці дані мають бути засновані на повазі до приватності та захистові персональних даних.

4. Комплексна державна політика щодо запобігання та протидії злочинам на ґрунті ненависті до ЛГБТКІ. Політика має охоплювати загальнодержавний та локальний рівні, стосуватись усіх задіяних інституцій держави і активно залучати громадянське суспільство. Щодо поліції, то мають бути забезпечені системні кроки, спрямовані на готовність ефективно діяти і взаємодіяти через професійну освіту і управлінські алгоритми запобігання та протидії злочинам на ґрунті ненависті, на інформування суспільства заходами правової просвіти, залучення спеціалізованої громадськості до цих процесів.

Питання фізичної безпеки особи, забезпечення правопорядку під час публічних мирних зібрань є завданням поліції, але не лише її. Як і будь-яке живе явище, реалізація і захист прав людини потребують втілення в життя не лише на рівні ратифікації міжнародних документів і обговорення на рівні керівництва країни. На низовому рівні необхідно уникати будь-яких дискримінаційних висловлювань та дій стосовно представників ЛГБТКІ, адже це підриває довіри до тих політик, які реалізує держава у сфері забезпечення їх прав.

Реформа децентралізації ще більше підвищує роль органів місцевої влади у дотриманні прав людини. Мовлячи про забезпечення прав ЛГБТКІ на рівні місцевих правоохоронних структур, маються на увазі територіальні органи Національної поліції, безпекові та управлінські утворення органів місцевого самоврядування.

До того ж, у випадку вчинення злочинів включається такий суб'єкт реагування як місцева прокуратура, а більшість спірних питань між громадянами та владою цілком може бути вирішена вже на рівні місцевих судів.

У зв'язку із таким баченням, відповідальною за вживання активних заходів чи утримання від порушення прав людини у кожному конкретному випадку визнається уся влада, починаючи від локального рівня наближеного до місцевої громади, до уряду, який відповідає за політики кожного конкретного міністерства.

Якщо, починаючи з перших років проведення акцій пропагування рівноправності за сексуальною орієнтацією та гендерною ідентичністю українська поліція зробила значний крок вперед і напрацювала підходи до забезпечення безпеки, то аспект врахування мотивів ненависті у розслідуванні правопорушень залишає бути радше виключенням, ніж практикою. Також, показова організація забезпечення безпеки на публічних мирних зібраннях навіть у столиці отримує критичні зауваження від експертної спільноти і може бути покращена. У регіонах поліцейська практика здебільшого продовжує залишатись неадекватною викликам, які ставить перед місцевою поліцією європейське суспільство.

Підхід та інструмент моніторингу

При розробці інструменту оцінювання реалізації прав представників ЛГБТКІ-спільноти на місцевому рівні було використано напрацювання вже існуючих і визнаних ефективними механізмів оцінювання.

Першим з них є Місцевий індекс прав людини, який впроваджується в життя Українською Гельсінською спілкою прав людини. Незважаючи на те, що Місцевий індекс не включає моніторинг прав ЛГБТКІ, в розробці цього інструменту була використана його методологія і спосіб оцінювання. Актуальність методології Місцевого індексу до оцінювання ступеню поваги та реалізації прав людини засновується на презумпції відштовхування у оцінці діяльності влади від локального рівня без оглядки на систему централізованого управління і субординації його ланок. Місцевий індекс як інструмент засновується на чітких бальних оцінках в залежності від доказових видимих кроків, вжитих місцевою владою щодо реалізації чи захисту прав людини.

Його адекватність питанням оцінювання влади у реалізації прав людини підкріплена тим, що в процесі розробки Місцевого індексу було опрацьовано більше двадцяти діючих іноземних та національних індексів.

Іншим інструментом оцінювання, що був використаний у розробці цієї методології став «The Municipal Equality Index». Цей Муніципальний індекс рівності безпосередньо стосується прав ЛГБТКІ-спільноти на місцевому рівні. Він застосовується у США з вже більш як п'ять років і щорічно застосовується до оцінки понад 500 населених пунктів від мегаполісів до невеликих містечок. Як і Місцевий індекс прав людини, цей інструмент передбачає чітку нерозпливчасту бальну оцінку за зрозумілими чіткими критеріями.

Одним із напрямів, що входять до інструментальної частини Муніципального індексу рівності є дотримання прав ЛГБТКІ у відносинах з органами правопорядку. Цьому аспекту була приділена особлива увага.

Так, американський Муніципальний індекс рівності оцінює дії поліції щодо прав ЛГБТКІ за двома ознаками:

- належна комунікація та залученість ЛГБТКІ-спільноти до процесів роботи правоохоронних органів;
- об'єктивність оцінювання злочинів на ґрунті ненависті як передумова вірної кваліфікації ненависті до ЛГБТКІ.

Робота з розробки власного інструменту оцінювання поліцейської практики запобігання та протидії злочинам на ґрунті ненависті до ЛГБТКІ на локальному рівні полягала у перенесенні основ поліцейської діяльності з повагою до ЛГБТКІ та апробованих алгоритмів аналізу пристосовно до чинного законодавства та реальних умов українських територіальних громад.

Перекладання на українські реалії роботи поліції та інших безпекових інституцій з повагою до прав ЛГБТКІ полягає у таких критеріях, які і стали індикаторами моніторингового інструменту.

1. Належна комунікація та залученість ЛГБТКІ-спільноти до процесів роботи правоохоронних органів означає:

- врахування засад особливої чутливості поліції до порушення рівності у інструментах аналізу поліцейської статистики, вимірюванні поліцейської якості, зокрема на локальному рівні;
- наближеністю до локальних громад компетентних з питань рівності поліцейських та муніципальних комунікаторів;
- інституційна доступність представників ЛГБТКІ-спільноти, у випадку заявлення ними такої ініціативи, до системних механізмів громадської участі у діяльності поліції (громадські ради, поліцейські комісії, інші дорадчі органи напряму безпеки громад);
- публічність процедур поліцейської діяльності щодо прав ЛГБТКІ-спільноти, що включає оприлюднення процесу і результатів розслідування резонансних подій (забезпечення безпеки публічних заходів і фізичної безпеки окремих представників ЛГБТКІ у випадках загрози їх життю, підвищена публічність розслідування інцидентів, де рівноправність була порушена працівниками поліції), відповідальна проактивна позиція щодо цього місцевої влади;
- доступ постраждалих представників ЛГБТКІ-спільноти та активістів спеціалізованих громадських інституцій до розслідування випадків порушення їхніх прав на засадах зрозумілої поваги до приватності;
- включення питання рівності і кейсового підходу на реальних українських прикладах до поліцейських кадрових процедур, місцевої післядипломної освіти поліції та інших структур правопорядку, правопросвітніх заходів поліції та місцевої влади для мешканців громади;
- активна соціальна позиція підтримки рівноправності та нетерпимості до проявів гомофобії на офіційних публічних ресурсах включно з соцмережами відповідальних посадовців. До антиприкладів таких висловлювань належать позиції типу «самі винуваті», «не треба було проявляти свою сутність у нашому суспільстві» тощо.

2. Вживання поліцією активних дій щодо врахування прав представників ЛГБТКІ-спільноти. Цей індикатор було визначено пристосовно до конкретних кейсів і загроз, що у них прослідковуються.

Форми активних дій поліції та інших безпекових інституцій щодо прав ЛГБТКІ:

- об'єктивність оцінювання злочинів на ґрунті ненависті як передумова вірної кваліфікації ненависті до ЛГБТКІ при оцінюванні дій поліції на місцевому рівні вимірюється просто: це означає розгляд мотиву ненависті у кримінальній кваліфікації резонансних подій, які вчинені на цьому ґрунті, неприховування дійсного мотиву за звичними хуліганствами, простими побоями чи тілесними ушкодженнями;
- вживання достатніх заходів щодо забезпечення безпеки учасників публічних заходів, на яких піднімається питання прав ЛГБТКІ (демонстрації, фестивалі, кінопокази, дискусійні платформи тощо) та їх фізичного захисту від можливих загроз;
- вживання додаткових заходів поліцейської охорони при загрозі життю ЛГБТКІ-активістів за їхньою заявою.

Методи збору та аналізу інформації

Кейсовий спосіб підбору фактів поліцейських дій чи бездіяльності. Означає, що обирається не географічний підхід, де потрібно у певній громаді шукати випадки, що чутливі до прав ЛГБТКІ. Можливо їх і немає у цьому місті. Натомість аналіз відштовхується від конкретних випадків, про які стало відомо з відкритих джерел, з офіційних поліцейських повідомлень, або від громадської спільноти, що опікується правами ЛГБТКІ. Якщо перші два способи потребують інтелектуального пошуку на онлайн-ресурсах, то взаємодія із спеціалізованою громадськістю надзвичайно необхідна для такого аналізу.

Такими випадками може бути правопорушення (злочин) у формі активних дій чи бездіяльності до осіб, які себе заявили як представники ЛГБТКІ. При цьому особливої уваги потрібно приділяти пошуку інцидентів, де саме поліцейських звинувачують у порушенні прав ЛГБТКІ, навіть на рівні висловлювань.

Аналогічно, для пошуку кейсів увагу було вирішено приділяти усім випадкам масових заходів ЛГБТКІ-спільноти, які почали проводитись останніми роками в Україні. Дії місцевої влади і поліції із забезпечення безпеки активістів стають в такому разі лакмусовим папірцем.

Презумпція потреби оприлюднювати реакцію поліції на резонансні випадки. Для оптимізації оцінювального інструменту він побудований таким чином, щоб його проводити максимально автономно від поліції та місцевої влади відповідно. Направляти інформаційні запити доведеться мінімально, адже за основу обраний принцип обов'язку органів влади бути прозорими, інформативними та тримати суспільство в поінформованому стані про резонансні події. Злочини на ґрунті ненависті, проступки поліцейських, проведення масових заходів завжди є резонансними подіями і відсутність відкритої реакції поліції на них є ознакою неякісної діяльності поліції.

Оцінюються лише безпосередні дії, які можна фактично побачити, почути, або їх відсутність тоді, коли вони потрібні. Допускається, що необхідних фактів реагування, вжиття певних заходів, висловлювання офіційної позиції монітор не знайшов. Для балансування інструменту оцінювання з такої позиції допускається коректування висновку. Адже результати моніторингу оприлюднюватимуться публічно з особливим інформуванням саме поліції та місцевої влади. При наданні ними більш повної інформації оцінка може бути змінена і оприлюднена.

Для уникнення суб'єктивізму і недобросовісного пошуку інформації застосовується **принцип доказовості** моніторингового звіту. Подібний був застосований у Місцевому індексі прав людини. Коротко він означає, що монітор зобов'язаний проілюструвати хід власного аналізу фактами, що можна перевірити: фото та сканокопіями, лінками на інформаційні ресурси, реквізитами документів, описом послідовності пошуку у випадку, якщо виставляється негативний бал за бездіяльність.

Додаткове оцінювання діяльності місцевої влади у визначених кейсах. Хоча у визначених для аналізу випадках обов'язково оцінюється робота поліції, проте факультативним джерелом аналізу виступатиме місцева влада. По-перше, в умовах реформи децентралізації вже немає сфер чутливості, які сторонні для місцевої влади і безпека громад вже не є лише справою поліції; по-друге, на масовому рівні в українських містах утворюються місцеві правоохоронні структури типу «муніципальних варт», за дії яких відповідає місцева влада.

Підведення підсумків дослідження полягало у підрахунку отриманих балів та їх питомої ваги порівняно із набранням 100% балів, що було визначено як норму позитивних результатів за усіма критеріями. Набрання менше 60% балів за задумом розробників свідчить про потребу системного покращення ситуації з впровадженням до діяльності поліції положень поваги до прав представників ЛГБТКІ-спільноти. Іншим критерієм аналізу й коригування поліцейської практики може стати порівняння даних у різних органах поліції.

Результати моніторингу

1. Аналіз комунікації та залученості ЛГБТКІ-спільноти до процесів роботи правоохоронних органів

1.1. Чи враховано питання реагування поліції щодо злочинів на ґрунті ненависті у:

- поліцейській статистиці про вчинення злочинів
- у офіційних періодичних звітах поліції на рівні громад
- у інструментах оцінювання ефективності діяльності органів і підрозділів поліції (рівня довіри населення чи інших)

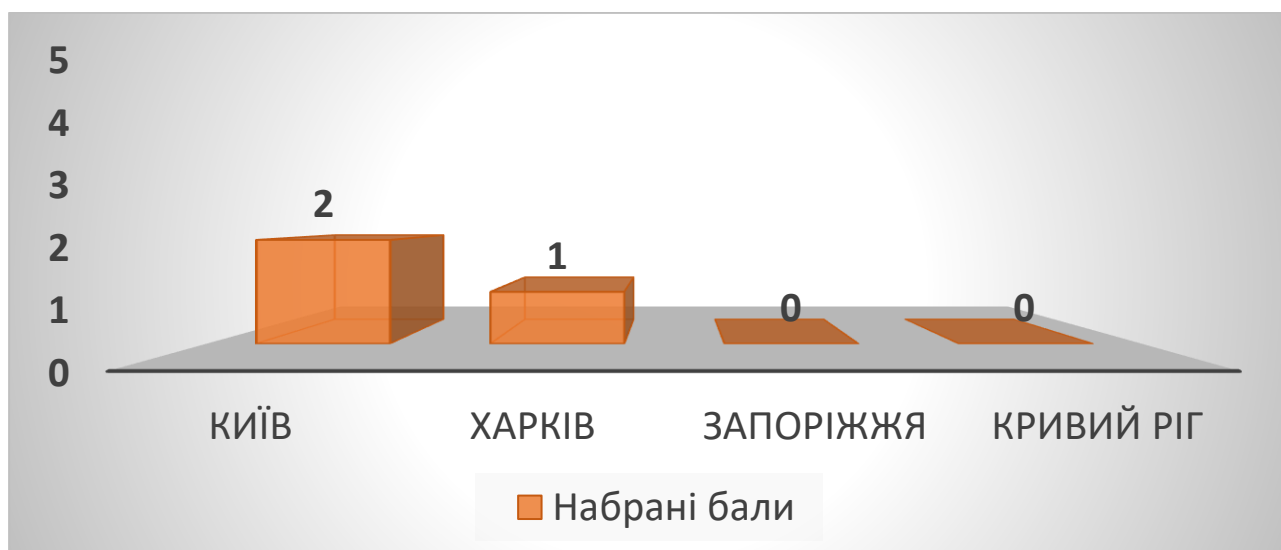
1.2. Чи працює в цій територіальній громаді (або на організаційно допустимій відстані від неї):

- працівник поліції, що має спеціалізовану підготовку з питань комунікації з громадою; питань рівності чи протидії злочинам на ґрунті ненависті
- працівник місцевої влади, що має спеціалізовану підготовку з питань комунікації з громадою; питань рівності чи протидії злочинам на ґрунті ненависті

1.3. Чи залучені представники спеціалізованої громадськості, що спеціалізується на питаннях рівності до:

- громадської ради при найближчому органі поліції
- діючої громадської ради/комісії/групи з питань безпеки громад при органі місцевого самоврядування
- обласної поліцейської комісії
- робочої групи місцевої влади (поліції) з організації безпечного проведення публічного заходу, фокусованого на правах ЛГБТКІ-спільноти
- додатковий бал, якщо представник громадськості представляє об'єднання із захисту прав ЛГБТКІ-спільноти

1.4. Чи включені питання рівності на реальних українських прикладах до поліцейських кадрових процедур, місцевої післядипломної освіти поліції та інших структур правопорядку, правопросвітніх заходів поліції та місцевої влади для мешканців громади:

- поліцейські кадрові процедури (атестація, підвищення по службі) у місцевому підрозділі поліції
- поліцейські кадрові процедури (атестація, підвищення по службі) у місцевому підрозділі патрульної поліції
- поліцейська службова підготовка
- службова підготовка місцевого громадського формування з охорони правопорядку

1.5. Чи включені питання рівності на реальних українських прикладах до правопросвітніх заходів поліції та місцевої влади для мешканців громади:

- тематики правопросвітніх заходів поліції для мешканців громади
- тематики правопросвітніх заходів місцевої влади для мешканців громади

2. Аналіз активних дій поліції щодо врахування прав представників ЛГБТКІ-спільноти.

2.1. Як діяла поліція:

у випадку злочину на ґрунті ненависті за ознакою сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності (СОГІ)

- злочин був кваліфікований за спеціальною статтею Кримінального кодексу чи з кваліфікуючою ознакою мотиву

у випадку проведення публічного заходу з прав ЛГБТКІ (демонстрації, фестивалі, кінопокази, дискусійні платформи тощо)

- поліція розробила і впроваджувала спеціальні заходи із безпеки учасників публічного заходу

- поліція діяла проактивно у забезпеченні прав учасників заходу

- до забезпечення прав учасників публічного заходу були залучені місцеві громадські правоохоронні формування

- громадські правоохоронні формування діяли проактивно у забезпеченні прав учасників заходу

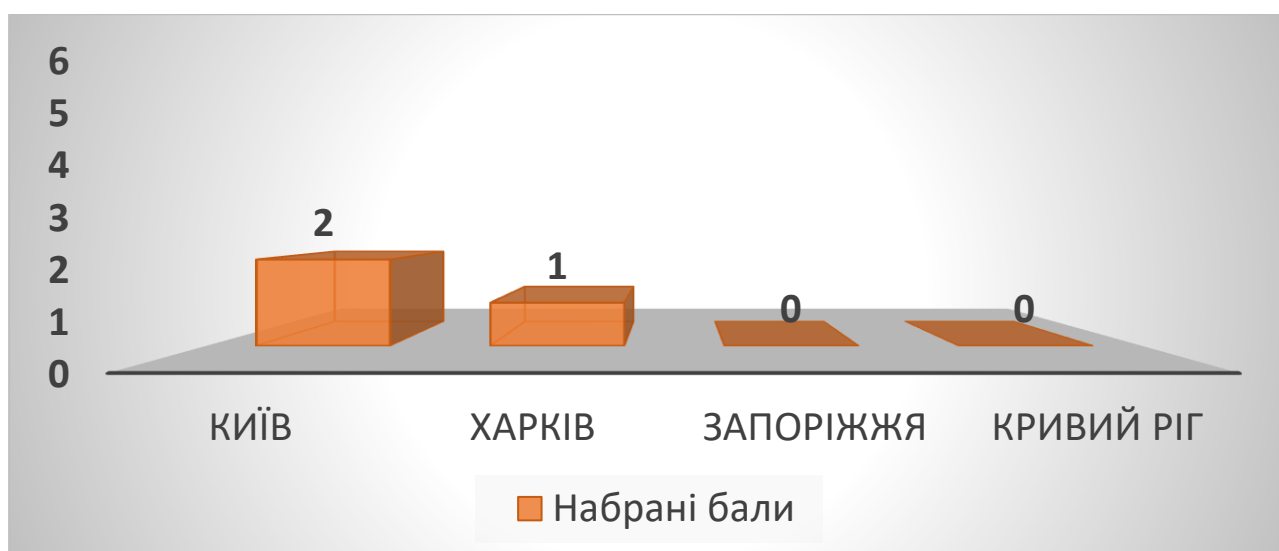
у випадку заяви ЛГБТКІ-активіста про загрози його життю і здоров'ю

- поліція забезпечила охорону заявника

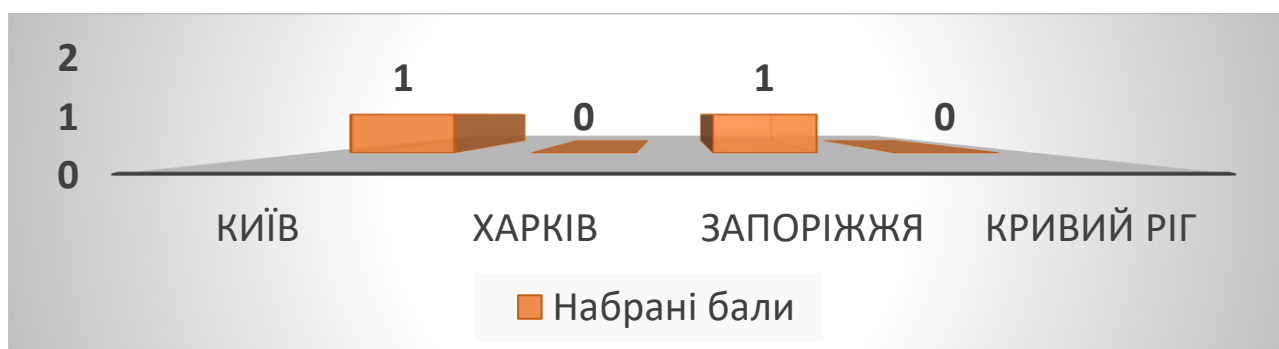
2.2. Чи достатньо оприлюднені місцевою владою та поліцією процедури поліцейської діяльності щодо прав ЛГБТКІ-спільноти, щодо конкретного випадку, дотичного до прав ЛГБТКІ (забезпечення безпеки публічних заходів і фізичної безпеки окремих представників ЛГБТКІ у випадках загрози їх життю, підвищена публічність розслідування інцидентів, де рівноправність була порушена працівниками поліції):

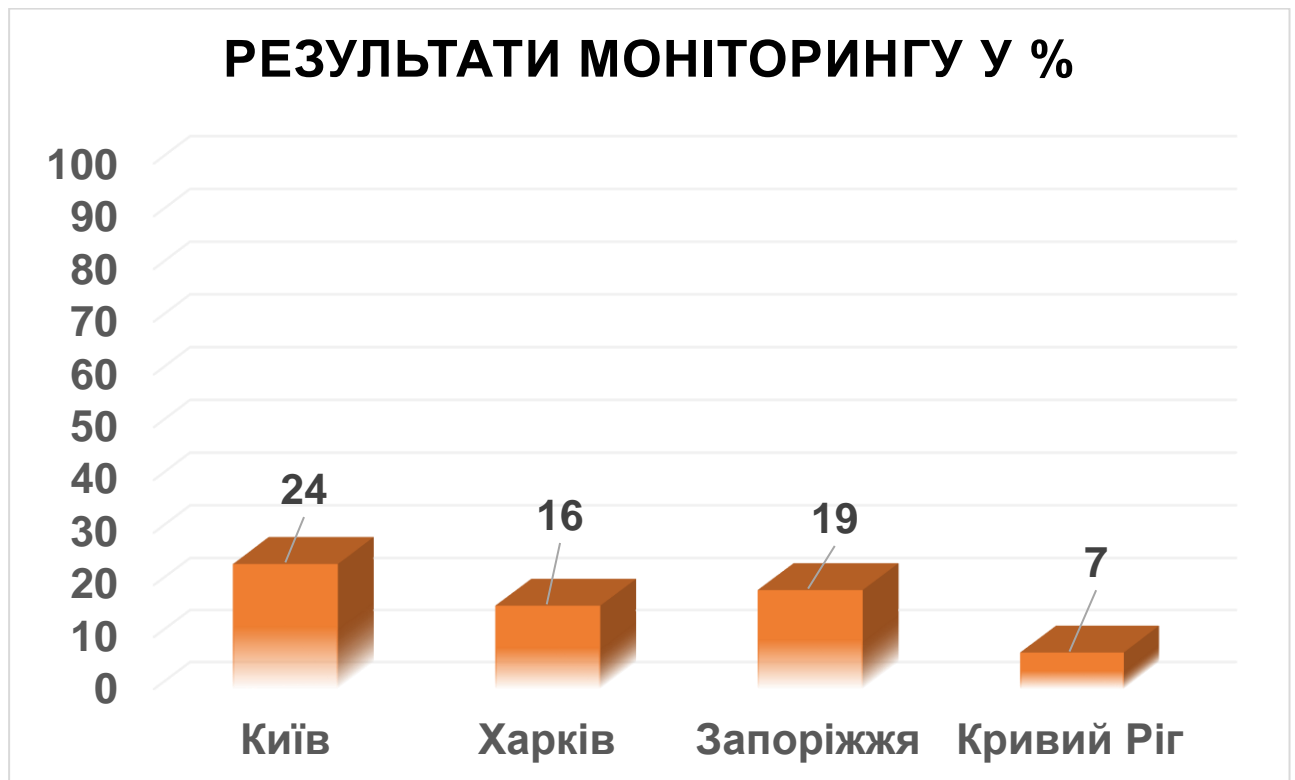
- чи було представлено громаді процес і результати розслідування резонансної події поліцією
- чи було оприлюднено на рівні громади відповідальну проактивну позицію місцевої влади щодо події

2.3. Чи було надано доступ постраждалих представників ЛГБТКІ-спільноти та активістів спеціалізованих громадських інституцій до розслідування випадків порушення їхніх прав:

- особа була залучена як потерпілий до розслідування дисциплінарної чи кримінальної справи, що знаходиться у провадженні поліції
- представник об'єднання із захисту прав ЛГБТКІ-спільноти був залучений до складу комісії з розгляду дисциплінарної справи

Загальні рекомендації за результатами моніторингу

1. В частині побудови комунікації та залученості ЛГБТКІ-спільноти до процесів роботи поліції та безпекових підрозділів місцевої влади

1.1. Критерії формування поліцейської статистики та інструменти оцінювання ефективності роботи поліції затверджуються наказами на центральному рівні: Національної поліції або Міністерства внутрішніх справ України. Цим відомствам рекомендується запровадити в рамках збору статистичної інформації облік розслідуваних кримінальних проваджень, в яких містяться ознаки злочинів ненависті за будь-якою ознаками, зокрема сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності.

Також рекомендується враховувати тематику попередження та протидії злочинам ненависті за будь-якими ознаками, зокрема СОІ, в інструментах оцінювання ефективності роботи поліцейських структур. Всі виявлені публічні звіти начальників управлінь поліції складені за єдиним шаблоном, який не може вважатись оптимальним, оскільки практикує підхід не поширення кращої практики, а поліцейського копіпасту.

Варто затвердити форму звітування управлінь поліції перед місцевою громадою, яка би містила, серед іншого, статистику про реєстрацію заяв і розслідування кримінальних проваджень з ознаками скоєння злочинів ненависті. Також доцільно проводити спеціальне навчання для керівного складу поліції та виконавців, які відповідальні за звітування перед громадою.

1.2. Поліції та місцевій владі рекомендується у кожній територіальній громаді (або на організаційно допустимій відстані від неї) визначати працівників, які зобов'язані долучатись до реагування на кожне повідомлення про злочини на ґрунті ненависті, мають спеціалізовану підготовку з напрямів комунікації з громадою; питань рівності чи протидії злочинам на ґрунті ненависті

1.3. Представники правозахисних та інших організацій, що займаються проблемами попередження та протидії дискримінації та злочинам ненависті, мають запрошуватися до участі в роботі поліцейських комісій та громадських рад при органах місцевої влади. Серед вимог до членів поліцейських комісій та громадських рад має бути розуміння ними поняття прав людини, рівності всіх перед законом, заборони на дискримінацію та обов'язкову ідеологію або релігію. До участі в роботі таких органів не можуть допускатися люди, які були помічені у діях або висловлювання ксенофобного характеру, закликах до дискримінації та насильства проти будь-яких соціальних груп.

1.4. Питання рівності (зокрема, попередження та протидії дискримінації та злочинам ненависті) мають бути включені до програм підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації, кадрових процедур персоналу всіх підрозділів НПУ, а також до службової підготовки членів місцевих громадських формувань з охорони правопорядку. Такі питання мають розглядатися на реальних українських прикладах, з урахуванням того, які саме соціальні групи найчастіше потерпають від нерівного ставлення і в яких типових ситуаціях це трапляється.

1.5. Поліції та місцевій владі рекомендується проводити правопросвітні заходи для місцевої громади та поширювати інформацію про такі події на загальнодоступних інформаційних ресурсах, зокрема, в інтернеті (офіційні вебсайти та видання, сторінки у соціальних мережах). Такі заходи мають, зокрема, торкатися питань рівності та боротьби з упередженнями і ксенофобією. При розгляді таких питань рекомендується наводити реальні українські приклади, з урахуванням того, які саме соціальні групи найчастіше потерпають від нерівного ставлення і в яких типових ситуаціях це трапляється в Україні в цілому та конкретно у даному регіоні.

2. В частині реагування на конкретні виклики з повагою врахування прав представників ЛГБТКІ-спільноти.

2.1. Належна кваліфікація злочинів ненависті потребує внесення змін до Кримінального кодексу України, передбачених у заході 3 пункту 105 Плану реалізації Національної стратегії у сфері прав людини. Міністерству внутрішніх справ рекомендується розробити відповідний законопроект на передачу його на розгляд Кабінету Міністрів України для подальшого внесення на розгляд Верховної Ради.

В той самий час, неврахування спеціального мотиву ненависті за ознакою сексуальної орієнтації та гендерної ідентичності при розслідуванні злочинів не може бути пояснене недостатньо чіткою законодавчою базою. Це питання неякісності роботи МВС із відповідної підготовки та впровадження належних практик діяльності. Тому МВС також рекомендується затвердити методичні рекомендації працівникам поліції з реєстрації та розслідування злочинів ненависті згідно рекомендацій ОБСЄ та правозахисних організацій. Дотримання таких рекомендацій має бути одним з критеріїв оцінки роботи працівника поліції при проходженні ним кадрових процедур.

Плани забезпечення охорони громадського порядку та права громадян на мирні збори у випадках ЛГБТ-заходів обов'язково мають розроблятися з урахуванням поточної ситуації, яка зараз характеризується підвищеною небезпекою агресивних дій та блокування таких заходів з боку їхніх супротивників (переважно, ультраправих угруповань). Поліція та громадські формування з охорони правопорядку мають діяти проактивно, передбачаючи потрібні дії з метою нейтралізації спроб зриву цих заходів та узгоджуючи план дій з їх організаторами.

2.2. Відповідальна і підзвітна суспільству поліція повинна інформувати громадськість (за допомогою загальнодоступних ресурсів, зокрема, електронних) про випадки злочинів та інцидентів ненависті різного роду (зокрема, напади або спроби зриву публічних заходів) та перебіг їх розслідування.

Місцевій владі в силу причин резонансу кожної події щодо злочинів проти вразливих категорій також варто публічно реагувати на такі випадки, однозначно засуджуючи прояви дискримінації, насильства, розпалювання ворожнечі та розбрату, приниження людської гідності за різними ознаками тощо.

Подібні підходи практикуються у розвинутих країнах світу.

2.3. Рекомендується впровадити системний підхід до залучення представників ЛГБТКІ організацій і правозахисних організацій, які захищають права ЛГБТКІ осіб, до розгляду дисциплінарних справ, коли йдеться про порушення прав ЛГБТКІ.